

Skånes hembygdsförbund

Verksamhetsplan 2021 med utblick mot 2022

Innehållsförteckning

Avsiktsförklaring	2
Sveriges hembygdsförbund	2
<i>Hembygdsrörelsens grundsyn</i>	<i>2</i>
<i>Hembygdsrörelsens vision</i>	<i>2</i>
<i>Sveriges hembygdsförbunds fokusområden 2018–2022</i>	<i>2</i>
Samverka, synliggöra, förmedla och utveckla	3
<i>visa hembygdsrörelsens bidrag till ett hållbart samhälle</i>	<i>3</i>
<i>delta i samhällsutvecklingen tillsammans med medlemsföreningarna</i>	<i>3</i>
<i>utveckla samarbete kring natur- och kulturmiljövård</i>	<i>3</i>
<i>lyfta fram, fördjupa och utveckla hembygdsrörelsen som folkbildare</i>	<i>3</i>
<i>öka digital tillgänglighet</i>	<i>4</i>
<i>synliggöra medlemsföreningarnas kunskap, samlingar, arkiv och bokutgivning</i>	<i>4</i>
<i>kommunicera förbundets och medlemsföreningarnas roll som kulturaktörer</i>	<i>4</i>
<i>utveckla samarbeten lokalt och regionalt och nationellt</i>	<i>4</i>
<i>stödja medlemsföreningarnas utvecklingsarbete</i>	<i>5</i>
<i>utveckla samarbetet med arkiv och släktforskning</i>	<i>5</i>
<i>verka för att medlemsföreningarna använder och synliggörs på Arkivcentrum Syd, Lund</i>	<i>5</i>
<i>värva medlemsföreningar på platser där hembygdsrörelsen är underrepresenterad</i>	<i>5</i>
Barn och unga	6
<i>i samverkan med kulturarvsinstitutioner, medlemsföreningar, skolor och andra organisationer utveckla kulturarvspedagogik inom hembygdsrörelsen</i>	<i>6</i>
<i>främja möten mellan hembygdsrörelsen och unga på deras fritid</i>	<i>6</i>
<i>med läroplanen som grund stötta medlemsföreningarna i skolsamarbeten</i>	<i>6</i>
Landskap och kulturarv	6
<i>Byggnads- och kulturmiljövård</i>	<i>6</i>
<i>Skånes hembygdsförbunds byggnadsminne Ballingstorp, fornlämning Biskopskällaren och Björkhagen, Vellinge, Gessie 9:2</i>	<i>7</i>
Kurser, temadagar och arrangemang	7
Sveriges hembygdsförbund (SHF)	8
<i>ta del av och delta i riksförbundets verksamhet</i>	<i>8</i>
<i>verka för Sveriges hembygdsförbunds fokusområden</i>	<i>8</i>

BAKGRUND

Avsiktsförklaring

Medlemsnytta och medlemsinflytande står i fokus för Skånes hembygdsförbund. Med flexibilitet och öppenhet för bred samverka och med många och olika samverkansparter skapar vi goda förutsättningar för att stärka hembygdsrörelsens roll i samhället. Genom goda exempel utvecklas föreningarnas och förbundets insatser. Ett mål är att dela kunskap i frågor rörande kulturarvet och skapa möten mellan generationer för ömsesidigt lärande.

Sveriges hembygdsförbund

Skånes hembygdsförbund är medlem i riksorganisationen Sveriges hembygdsförbund.

Hembygdsrörelsens grundsyn

Hembygdsrörelsen är en del av det levande samhället.

Den skapar broar mellan det förgångna, nutiden och framtiden.

Hembygdsrörelsen har ett humanistiskt och demokratiskt synsätt.

Den är öppen för alla, oavsett bakgrund.

Den respekterar kulturarvets skiftande former i tid och rum.

Hembygdsarbetet skapar gemenskap, trygghet och identitet.

Intresset för kulturarvet är drivkraften i engagemanget för hembygden.

Här möts alla generationer.

Antagen av Sveriges hembygdsförbunds stämma i Kiruna 2008.

Hembygdsrörelsens vision

En levande hembygd öppen för alla

- *vi ska värna kulturarvet över tid*
- *vi ska vara en välkomnande rörelse som möter människors kulturarvsintresse*
- *vi ska verka i lands- och stadsbygd*
- *vi ska spela en aktiv roll för en hållbar samhällsutveckling*

Antagen av Sveriges hembygdsförbunds riksstämma i Uddevalla 2017.

Sveriges hembygdsförbunds fokusområden 2018–2022

Förenings- och demokratiutveckling

Barn och unga

Landskapets förändring

Samverka, synliggöra, förmedla och utveckla

visa hembygdsrörelsens bidrag till ett hållbart samhälle

- "kulturarv för överlevnad", dvs traderad kunskap som möjlig hjälp vid kris och verktyg för att hushålla med resurser
- planera för mingeltorg i tätort på temat "kulturarv för överlevnad"
- samarbete med föreningar och forskare som med hänsyn till kulturarvet verkar för "ett hållbart samhälle"

delta i samhällsutvecklingen tillsammans med medlemsföreningarna

- skriva inlägg och debattartiklar i press (t.ex. Bygd och Natur) och sociala medier samt uppmuntra medlemsföreningarna att göra detsamma
- lämna remissvar och yttranden i planärenden
- stödja medlemsföreningar som vill utnyttja möjligheten att påverka samhällsutvecklingen

utveckla samarbete kring natur- och kulturmiljövård

- med utgångspunkt från Europeiska landskapskonventionen (ELC), Skånes miljömål (Länsstyrelsen) samt Konventionen om biologisk mångfald (Förenta Nationerna, Rio 1992) verka för en helhetssyn på natur och kultur
- arbeta med hotade kulturmiljöer i och vid vatten
- stimulera naturvård med inriktning på ängar och kulturlandskap, samt biologisk mångfald och insektspollinerings betydelse (Ängaliv) på flera platser i Skåne
- erbjuda vandringsutställningarna "Ängen – till nytta och glädje", "Skånes landskap i förändring" och "KONTEXT – hembygdsrörelsen talar om ting" till medlemsföreningar, Naturum, äldreomsorg, kommunarkiv, kulturförvaltningar, bibliotek m fl
- samverka med aktörer i nätverket Kulturmiljö Skåne
- samverka med Regionmuseets i projekt Kulturväxter i skogen
- upplysa om invasiva arter och deras spridningsvägar
- samverka med Form/Designcenter kring Gestaltad livsmiljö
- samverka kring Skånska landskapsdagen

lyfta fram, fördjupa och utveckla hembygdsrörelsen som folkbildare

- uppmärksamma att den allmänna och lika rösträtten fyller 100 år med föredrag i länet i samarbete med medlemsföreningar, bibliotek och andra aktörer
- förmedling av goda exempel på folkbildande insatser och information i nyhetsbrev
- samverka kring marknadsföring av de temadagar och kurser som är öppna för allmänheten

öka digital tillgänglighet

- stötta medlemsföreningar och erbjuda kurser angående mobilappen Shuttle
- nätverk om kommunikation och digital närvaro för medlemsföreningar
- filma ett urval av Skånes hembygdsförbunds seminarier, föredrag och kurser och lägga upp dem på Youtube
- fortbildningar i ljud- och bildproduktion arrangeras för medlemsföreningar
- stötta föreningar i deras användande av digitala mötesverktyg
- producera film från arrangemang och aktuella projekt

synliggöra medlemsföreningarnas kunskap, samlingar, arkiv och bokutgivning

- besvara förfrågningar från allmänhet, forskare, myndigheter, kommuner, organisationer och privatpersoner gällande förbundet och medlemsföreningarnas verksamheter och kunskaper
- artikelregister över medlemsföreningarnas årsböcker är sökbart på hemsidan
- fortsätta arbetet att lägga in medlemsföreningarnas artiklar i artikelregistret
- fortsätta sammanställningen av föreningarnas torpinventeringar
- undersöka möjligheter att arrangera föredrag på bibliotek i Skåne län om kulturhistoria med personer från hembygdsrörelsen som föredragshållare
- producera en digital tematisk antologi med ett urval artiklar från medlemsföreningarnas böcker och skrifter
- uppmärksamma platser och berättelser längs Skånelinjen i samarbete med medlemsföreningar och Regionmuseet i Skåne
- Hitta ut, samarbete med Skånes orienteringsförbund, lokala orienteringsföreningar och medlemsföreningar
- samverkan kring Kultur och hälsa

kommunicera förbundets och medlemsföreningarnas roll som kulturaktörer

- delta i mässor och konferenser för att berätta om hembygdsrörelsen
- producera en folder där föreningarnas besöksmål presenteras
- hemsida, nyhetsbrev (sex nr/år) och sociala medier (Facebook 15/mån, Instagram 10/mån)
- Lengertz kulturpriser 2021, utställning och prisutdelning
- nominering och marknadsföring av Årets hembygdsförening, Årets hembygdsbok, Årets industriminne

utveckla samarbeten lokalt och regionalt och nationellt

- kontakt och möten med medlemsföreningar för gemensamma frågor och utveckling av verksamheten, t.ex. projekt, kretsmöten och ordförandeträffar
- kunskapsutbyte, folkbildning och utvecklingsarbete i samverkan med kulturarvsinstitutioner, kommuner, studieförbund, natur- och kulturföreningar, kulturarvsförbund, Länsstyrelsen Skåne, universitet, högskolor samt hembygdsförbunden i sydlänen

- digitala möten, kurser och utbyten med andra hembygdsförbund, inkl Sveriges hembygdsförbund

stödja medlemsföreningarnas utvecklingsarbete

- stötta medlemsföreningarna i deras arbete med att använda kulturmiljöer och utveckla verksamheten genom kurser, temadagar och arrangemang
- förmedla metoder och erfarenheter kring föreningsutveckling till medlemsföreningar
- verka för ökat samarbete och utbyte mellan föreningarna
- jämställdhet och inkluderande gemenskap i hembygdsrörelsen
- sprida information och arbetssätt om Sveriges hembygdsförbunds projekt "Så blir vi yngre"
- sprida och förmedla uppdaterade råd om hantering och vård av föremålssamlingar
- utveckla samarbeten, arbetssätt och nätverk för att stötta föreningarna i deras arbete med hembygdsturism, med syfte att bli en del av besöksnäringen
- stödja föreningarna i att utveckla texter och berättelser inom ramen för Berättelseutveckling i hembygdsrörelsen

utveckla samarbetet med arkiv och släktforskning

- Arkivens dag, deltagande på Arkivcentrum Syd samt tillsammans med Skånes arkivförbund och lokala medlemsföreningar i någon skånsk kommun
- samarbete med släktforskarföreningar och arkiv på Arkivcentrum Syd kring hembygdsforskning
- delta vid Sveriges Släktforskarförbunds riksstämma under Släktforskardagarna

verka för att medlemsföreningarna använder och synliggörs på Arkivcentrum Syd, Lund

- bjuda in föreningarna till studiebesök
- onsdagscaféer med föredrag
- information om medlemsföreningarnas årsböcker finns i forskarsalen
- inlånat arkivmaterial och föremål från medlemsföreningarna till utställningar

värva medlemsföreningar på platser där hembygdsrörelsen är underrepresenterad

- information om medlemskap till tänkbara föreningar

Barn och unga

i samverkan med kulturarvsinstitutioner, medlemsföreningar, skolor och andra organisationer utveckla kulturarvspedagogik inom hembygdsrörelsen

- samarbete kring en nationell konferens 2021
- fortbildning Arkeologiklubbar i samverkan med det pedagogiska nätverket Uppsökarna
- erbjudande om fortbildning: att berätta för en grupp och möta besökare

främja möten mellan hembygdsrörelsen och unga på deras fritid

- Arkeologiklubbar
- Tidsgeograferna, barn berättar om en plats de valt själva med hjälp av Shuttle
- samordna och marknadsföra aktiviteter som vänder sig till barnfamiljer
- i samarbete med medlemsföreningar producera en adventskalender som vänder sig till barnfamiljer

med läroplanen som grund stötta medlemsföreningarna i skolsamarbeten

- agera rådgivande och uppsökande för föreningar eller skola (vid förfrågan)
- genom projektet På varje plats ta fram digitala lektionspaket som innehåller material från medlemsföreningar
- sprida information om tillgängliga lärarhandledningar
- sprida information om den nya läroplanen och hur medlemsföreningarna kan knyta an sin verksamhet till den
- erbjuda föreningar att ansöka om ekonomiskt stöd från Skånes hembygdsförbund för busstransport av skolklasser för besök i hembygdsgrändar
- delta i regionala nätverk för kulturpedagogik och sprida goda exempel till och från hembygdsrörelsen

Landskap och kulturarv

Byggnads- och kulturmiljövård

- söka bidrag till kurser och temadagar för medlemsföreningarna om hur man dokumenterar, underhåller och förmedlar berättelser om sina byggnader och kulturmiljöer
- Planering av bussresa om skånsk byggnadskultur

Skånes hembygdsförbunds byggnadsminne Ballingstorp, fornlämning Biskopskällaren och Björkhagen, Vellinge, Gessie 9:2

- Byggnadsminnet Ballingstorp: vårda byggnaderna och markerna enligt vård- och underhållsplanen samt arrangera publika aktiviteter, slätterdag, kulturarvsdag, kurser i ängsskötsel och slätter
- utveckling av den pedagogiska och publika verksamheten i Ballingstorp för allmänhet och skolor
- öka tillgängligheten till digitala berättelser på Ballingstorp med hjälp av Shuttle, Hitta ut och QR-koder
- nyhetsbrev om Ballingstorp till medlemsföreningar och en intresserad allmänhet
- Fornlämningen Biskopskällaren: arrangera Biskopens dag
- Björkhagen, Gessie 9:2: iordningsställande av gården inför kommande publik verksamhet.

Kurser, temadagar och arrangemang

Med anledning av Covid -19 anpassas kurser, temadagar och arrangemang efter situationen. De kan komma att hållas digitalt eller fysiskt.

Att berätta för en grupp

Arkeologi utan spade

Ängaliv (seminarier, kurser, slätterarrangemang)

Mingeltorg

Kulturarvsdagen

Biskopens dag

Björkhagen, Gessie 9:2 öppen gård

Redaktörsträffar (vår och höst)

Nätverk textil

Nätverk kommunikation och digital närvaro

Pedagogiskt nätverk

Byggnadsvård – nätverk

HembygdsHollywood – kurser och handledning i film- och ljudproduktion

Temadag kyrkogårdar

Seminarie: hållbar platsutveckling (hembygdsturism)

Temadag Kulturarv för överlevnad

Föredrag demokrati/allmän och lika rösträtt

Föredrag arkeologi

Jordkällare, seminarium och kurs

Enskilda arkiv

Shuttle

Förnya era utställningar

Samlingsförvaltning

Kulturarv för överlevnad – brödbakning på Ingeborrarp

Jämställdhet och inkluderande gemenskap

Brandsäkerhet

Busstur i Evald Gustafssons fotspår (till fornlämningar och äldre bebyggelse)

Byggnadsvårdskurser

Sveriges hembygdsförbund (SHF)

ta del av och delta i riksförbundets verksamhet

- Riksstämman (minst två ombud från förbundet samt en observatör från kansliet)
- delta i nätverk, höstmöte, ordförandeträffar och konsulentträffar
- använda och sprida handledningar, nätverk och kontakter till medlemsföreningarna

verka för Sveriges hembygdsförbunds fokusområden

- verka för deltagande i referensgruppsarbete för samtliga fokusområden för ökat kunskapsutbyte och nätverk.

**Skånes hembygdsförbunds styrelse föreslår 2021 års förbundsstämma:
att anta verksamhetsplanen för 2021 med utblick mot 2022.**